

Odber moču

V klinickej praxi analýza moču predstavuje dôležitý zdroj informácií. Na odber moču sa používajú sklenené alebo plastové skúmavky, zberné sklenené nádoby a sklenené alebo plastové močové poháre. Vyšetruje sa čerstvý ranný stredný prúd moču, zberový za určené a presne udané časové obdobie. U detí do 3 rokov je najvhodnejší odber moču upevnením sterilných samolepiacich plastových vreciek na jednorazové použitie. Daný spôsob je výhodný u oboch pohlaví. V niektorých prípadoch je nevyhnutné dodržať výraznú intímnu hygienu (napr. bakteriologické vyšetrenie moču).

Diuréza

Objem vylúčeného moču sa zmeria za 24 hod s presnosťou na 100 ml v odmernom valci. **Diuréza** u zdravého človeka je **1200 - 1500 ml/24 hod** (hranične 500 - 2000 ml), u detí je diuréza **300 - 1500 ml/24 hod**.

Príprava pacienta

Pacient(ka) (klient) má byť dôkladne poučený o význame a postupe vyšetrenia. Má byť informovaný (a) o intímnej hygiene genitálií pred odberom moču (umyté vlažnou vodou bez mydla) a poučený (b) o tom, aby pri mikcii zachytil(a) do močového pohára **stredný prúd moču** (najvhodnejší je čerstvý ranný moč). Prvý moč vymočí do WC, **stredný prúd zachytí do močového pohára** a zostatok vymočí do WC.

Objem moču na vyšetrenie

Na **kvantitatívne** biochemické vyšetrenie postačuje **10 - 15 ml moču**. Na **kvalitatívne (chemické)** vyšetrenie (dôkaz bielkoviny, glukózy, urobilinogénu, bilirubínu, krvi resp. hemoglobínu, ketolátok, hnisu alebo dusitanov a pH) je najvhodnejší **prvý ranný** moč (stredný prúd).

Kvantitatívna analýza moču

Na kvantitatívnu analýzu sa moč zbiera za určitý časový úsek, napr. 3, 6, 12, 24 hod. Pred zberom má pacient vykonať dôkladnú intímnu hygienu (umytie vonkajších pohlavných orgánov čistou vlažnou vodou bez mydla, u žien vrátane pošvového vchodu, u mužov s výplachom predkožkového vaku). Počas zberu sa nádoba s močom uchováva na tmavom chladnom mieste (5 °C). V prípade potreby sa do zbernej nádoby pridá konzervačný prostriedok (dodá laboratórium), aby nedošlo k rozmnoženiu mikroorganizmov a chemickým zmenám.

Postup zberu

Pred začatím zberu sa pacient (klient) o **6:00 hod** ráno naposledy vymočí do WC (nie do zberovej nádoby). Potom zbiera moč do označenej nádoby potrebný časový úsek. Na **konci časového úseku** sa pacient poslednýkrát vymočí do zberovej nádoby (to znamená, že pri 24 hod zbere sa do zberovej nádoby posledný krát vymočí na druhý deň ráno presne o 6:00 hod). Po ukončení zberu sa moč dôkladne premieša a 15 ml sa odleje do laboratórnej skúmavky (sklenenej alebo plastovej). Ak pacient nemá k dispozícii skúmavku, môže použiť aj inú vhodnú nádobu, ale iba s podmienkou, že je chemicky úplne čistá a suchá. Nádoba sa uzavrie otočným uzáverom (najlepšie so skrutkovým závitom) a opatrí sa štítkom s **menom pacienta, časom zberu a objem zberového**

moču. Na žiadanku sa zaznamená aj **výška** a **hmotnosť** pacienta, **čas zberu** a **diuréza** (objem vymočeného moču) a skúmavka sa dopraví do laboratória. V klinickej praxi sa na kvantitatívne vyšetrenie moču používa **Addisov sediment** (zber moču za 24 hod, prípadne 12 hod), alebo **kvantitatívna analýza močového sedimentu podľa Hamburgera**. Doba zberu je 3 hod (obvykle od 6,00 hod do 9,00 hod s toleranciou 30 min. Doba zberu musí byť v takom prípade vyznačená presne na minúty